

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์
ของทันตแพทย์ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางปาริชาติ ประวัตินเมือง

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง อัญชลี คุณภูมรินทร์ ประธานกรรมการ	กรรมการ
อาจารย์ ดร. ชัยนันทน์ วรธนะภักดิ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ สัมพันธ์ ศรีสุวรรณ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง วรณพร เห็นแสงวิไล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ทองนารถ คำใจ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพยายามของการดำเนินงานมาตรการ
การควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ในคลินิกทันตกรรม ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ
ในการป้องกันโรคเอดส์ ความสัมพันธ์ของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ในการป้องกันโรคเอดส์
ตลอดจนพฤติกรรมและวิธีการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
ด้านทันตกรรม ในกลุ่มของทันตแพทย์จังหวัดเชียงใหม่ รูปแบบของการวิจัยเป็นการศึกษาเชิง
พรรณนา โดยมีวิธีการเก็บข้อมูล 3 วิธี คือ วิธีการส่งแบบสอบถาม วิธีการสัมภาษณ์ร่วมกับการ
สังเกตและวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวที่สำคัญ ในการศึกษาด้วยวิธีการส่งแบบสอบถามนั้น ประชากร
ที่ใช้ในการศึกษาคือทันตแพทย์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 139 คน การวิเคราะห์ข้อมูลของวิธี
การส่งแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหา
ความสัมพันธ์ด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ส่วนวิธีการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกตนั้นกลุ่มตัวอย่าง
คือ ทันตแพทย์จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น วิธีการสัมภาษณ์และ
สังเกตนั้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ ได้ โดยใช้วิธีการอุปมาน ส่วนวิธีการ

สัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวที่สำคัญ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข่าวที่สำคัญจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานทันตกรรมที่เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ในจังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำข้อมูลมาจำแนก และรวบรวมให้เป็นหมวดหมู่ โดยมีระยะเวลาการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 10 เมษายน 2535 ถึง 24 กรกฎาคม 2535

ผลการวิจัยพบว่าความพยายามของการดำเนินงานมาตรการการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ ในคลินิกทันตกรรมของจังหวัดเชียงใหม่ นั้น เริ่มมาจากกลุ่มของทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยในช่วงแรกได้ดำเนินการในคณะฯ ก่อน และต่อมาได้ขยายการดำเนินงานไปยังทันตแพทย์นอกสังกัด และทันตแพทย์เอกชน ซึ่งจนถึงปัจจุบันนี้ ในส่วนของคณะทันตแพทยศาสตร์นั้น ได้มีคณะกรรมการดำเนินงานเป็นกิจลักษณะ ประกอบกับได้รับเงินสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัยด้วย จึงได้มีการดำเนินงานมาตรการที่คณะฯ กำหนดแล้ว แต่ในส่วนภายนอกคณะนั้นก็ได้รับแนวทางของมาตรการไปปฏิบัติสำหรับในเรื่องของการควบคุม ยังมีผู้ไม่เห็นด้วย แต่อย่างไรก็ดี ขณะนี้ก็ยังมีความพยายามในการหาแนวทางที่เหมาะสมอยู่ ในด้าน ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของทันตแพทย์นั้น ความรู้ของทันตแพทย์อยู่ในเกณฑ์ ที่ค่อนข้างดี และมี การปฏิบัติดี และในกลุ่มของประชากรนั้น ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$ ส่วนความรู้และการปฏิบัติ ทักษะและการปฏิบัตินั้น ไม่มีความสัมพันธ์กัน และเมื่อแยกเป็นกลุ่มของทันตแพทย์แล้วพบว่า ในกลุ่มของทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในคณะทันตแพทยศาสตร์นั้น ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$ ส่วนกลุ่มอื่นนั้น ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย พฤติกรรมและวิธีการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านทันตกรรมนั้น มีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มของทันตแพทย์พบว่ากลุ่มทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในคณะทันตแพทยศาสตร์จะมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ ส่วนทันตแพทย์เอกชนอิสระนั้น พฤติกรรมจะถูกกำหนดโดยปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาวะทางเศรษฐกิจ และการลงทุนของเจ้าของ และความคาดหวังของสังคมที่มีต่ออาชีพทันตแพทย์

Independent Study Knowledge, Attitude and Practice in AIDS

Title Prevention by Dentists in Chiang Mai

Province

Author Mrs. Parichad Prawatmuang

M.P.H. Public Health

Examining Committee:

Assoc.Prof.Dr. Anchalee Dusadeepun	Chairman
Lecturer Dr. Chayan Vaddhanaphuti	Member
Assist.Prof.Dr. Sampan Srisuwan	Member
Assist.Prof.Dr. Wannaporn Hensangvilai	Member
Assist.Prof.Dr. Tongnat Kumchai	Member

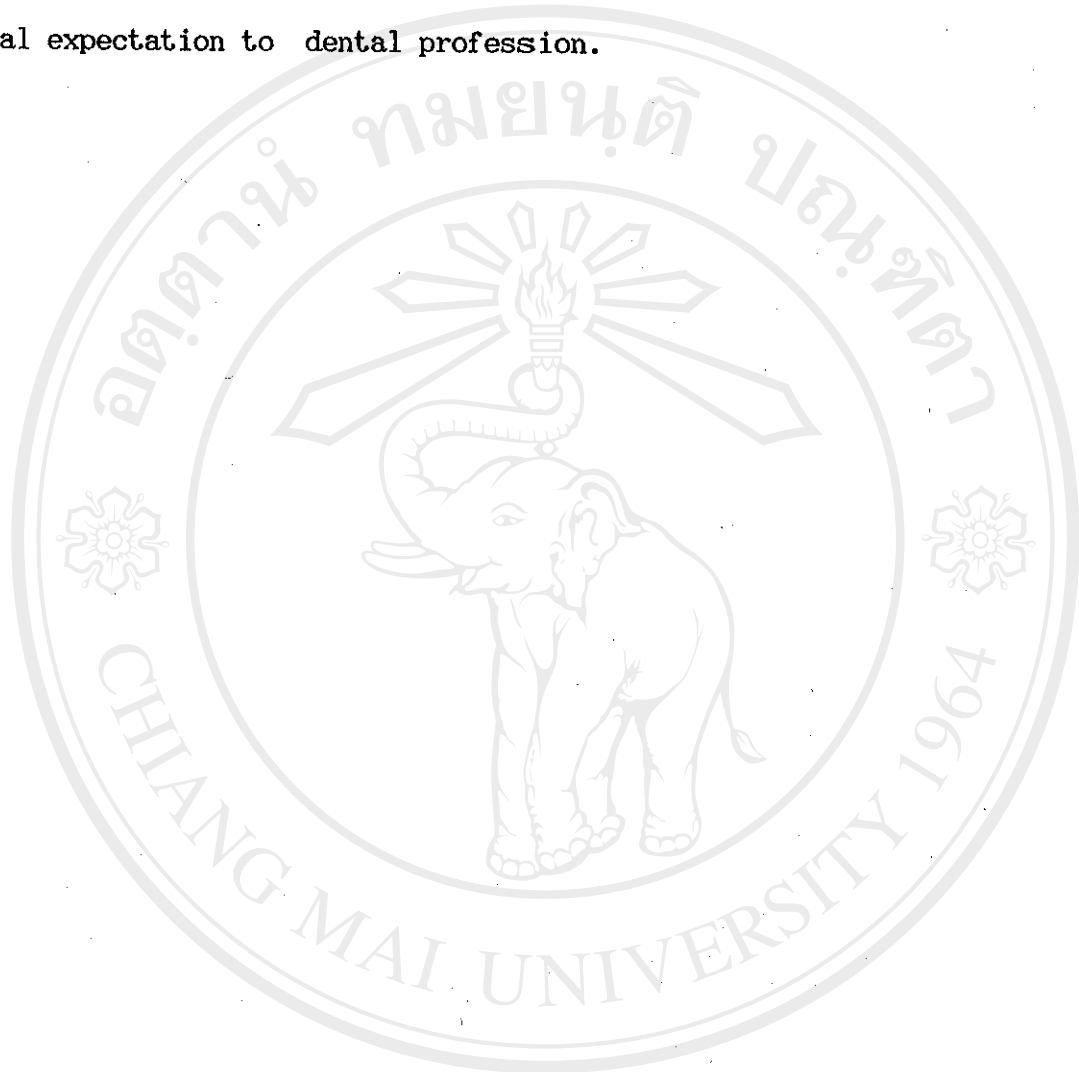
Abstract

The purpose of this study was to investigate the dentists' attempts to institute measures to control AIDS spreading in dental clinics; their knowledge, attitude and practice in AIDS prevention; and the dentists' actual preventive methods in AIDS spreading which were related to dental procedures. Three methods of data collection were used in this descriptive study. One hundred and thirty-nine questionnaires from dentists in Chiang Mai were returned. Data obtained through this method were analyzed by statistical correlations. Ten dentists sampled by the nonproportional stratified random sampling method were interviewed and their AIDS preventive procedures in their clinics were also observed. In addition three key informants who

were dentists working on AIDS in dental procedures were interviewed. The period of data collection started from March to June 1992

It was found that the dentists' attempts to institute measures to control the spreading of AIDS in dental clinics were initiated at the Faculty of Dentistry, Chiang Mai University, and later adopted by private and other clinics. A committee was formed in the Faculty of Dentistry which received subsidized funding from the Ministry of University Affairs. Therefore, in the Faculty of Dentistry control measures were developed. Clinics outside of the Faculty of Dentistry also accepted the measures to be practiced in their own clinics. However, controlling methods were not practiced because of disagreement among some dentists. However there were attempts to impose appropriate methods of control at the clinics outside of the Faculty of Dentistry. For all dentists the average knowledge, attitude and practice scores were quite good. The correlation of knowledge and attitude was significant at $\alpha = 0.05$ level. However, the correlation of knowledge and practice and that of attitude and practice were not significant. When divided into groups of dentists, analyses revealed that the knowledge, attitude and practice of dentists working at the Faculty of Dentistry were significantly correlated at $\alpha = 0.05$. The correlations of knowledge, attitude and practice of others were not significant. The behavior and preventive methods in AIDS spreading in dental procedure were practiced differently among groups. The behavior of the group at the Faculty of Dentistry

was the most acceptable. Private dentists' behaviors were largely affected by factors such as their economics status, investment and social expectation to dental profession.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved